

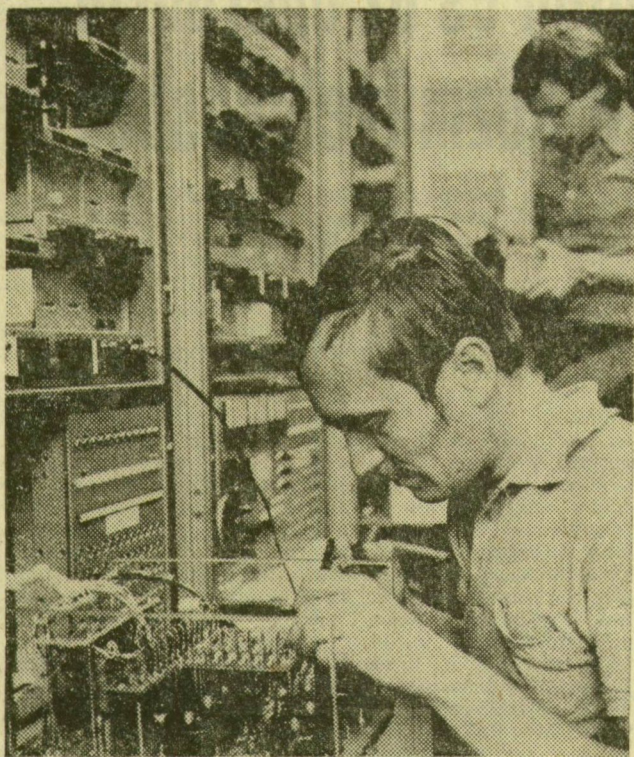
Svéd pártküldöttség látogatásai

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására október 23-29. között látogatást tett hazánkban a Svéd Baloldali Párt — kommunisták — küldöttsége, Eivor Marklund, a párt alelnöke vezetésével. A küldöttség tagjai voltak: Wide Svensson, a párt külügyi bizottságának tagja, Marian Johansson, a göteborgi városi pártbizottság titkára és Ake Jönsson, a pártvezetőség munkatársa.

A vendégeket fogadta Biszku Beia, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára. A küldöttséggel tárgyalásokat folytatott Gyenes András, a Központi Bizottság titkára. A megbeszéléseken jelen volt Horn Gyula, a KB külügyi osztályának helyettes vezetője. A vendégek találkoztak a SZOT és a Magyar Nők Országos Tanácsa vezetőivel, látogatást tettek az MSZMP budapesti és Zala megyei bizottságán.

A svéd pártküldöttség szombaton elutazott hazánkba.

Műszerek a Szovjetunióknak

A Telefongyár a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója tiszteletére vállalta, hogy a szovjet exportot november 7-re teljesíti. A Szovjetunióban épülő olaj- és gázvezetékek hírközlő rendszerét készílik, kiemelt programként. Az itt előállított különböző átviteltechnikai és számítástechnikai berendezések biztosítják majd az épülő vezetékek állomásai között az összeköttetést

Urbanizáció — feltételekkel

A tanácskozáson egy idő után idegességet érezek. Nehezen bírom elviselni a hosszas ülést, az áthatolhatatlan cigarettafüstöt, vagy az unalmas, megnyúlt felszólalásokat. Most legutóbb a Magyar Urbanisztikai Társaság budapesti tanácskozásán a városokban élő sporttársaim neurozisa miatt nyugtalanodtam. Azért lettem ideges, mert képzeletben megjelent a városokban élők nyugtalansága, felvillantak a tiz- és húszemeletes bérkaszárnnyakba zárt emberek arca, akik gyakran mászszámra nyelik az idegcsillapítót, a kellemetlen ízű porokat. Az emberek milliói nyugtalanságának egyik fő oka a környezet — a Város. Mert a városban lakó ember többé-kevésbé elszakad az eredeti természetes környezetétől, és az áttételeken keresztül biológiai zavarokat okoz.

Nem véletlen, hogy a mai ember legfontosabb elvárása — amellyel, hogy mielőbb lakáshoz jusson — az urbanizáció ne antihumánus életkörülményeket teremtsen. Érezze, az utca, a tér, az otthon folytatása, a város pedig a „háza”. Ennek a társadalmi igénynek sokféle szerv, köztük a Magyar Urbanisztikai Társaság is hangot ad. Kifűnő megnyilvánulási formája az elvárásnak a Hild János-émlékrem odaítélése. Az idén Eger és Szolnok kapta ezt a híres díjat. Korábban Salgótarján, Sopron, Székesfehérvár, Győr, Szombathely, Gyula, Keekemét, Szekszárd részesült a kitüntetésben. A névsor nem teljes, de aki sokat utazik az országban, az láthatja, hogy a Hild-díj látszólag talán elmentés törekvéseket takar, de célkitűzéseiben azonos urbanisztikai szemléletet és várospolitikai érvényesülést.

Az emberhez méltó, egészséges környezet, elviselehető, esztétikus környezet (!) megteremtése a közös cél. Ebben benne van az a felismerés, hogy korszakunknak megfelelő életformája egyre inkább a városi. Az idén már elmondhatjuk, hogy hazánk is városi ország lett, hisz lakosságának 50,4 százaléka ott él. Az említett célok elérésére, megteremtésére természetesen minden nagy lakóközösség törekszik. Különbség csak az: nincs egyforma tehetsége ehhez, vagy lehetősége.

Évek óta figyelem azt az országos mércét, aminek alapján a Hild-díjat odaítélik. A díjazottak elsősorban a régi és az új sikeres ötvö-zésével hívják fel magukra a figyelmet. Ez az értékítélet reprezentálja azt a fel fogást is: helytelen az olyan nézet, hogy a környezeti problémák (nem környezetvédelem!) a régi városokban nem oldhatók meg, s a régi házak helyén újat kell építeni. Valamikor divatos fel fogás volt, gyerünk a bulldozerekkel és a biliardasztal simaságú területen építsünk húszemeletes toronyházakat — magyar felhőkarcolókat. Ez a nézet azt eredményezte, hogy a régi városok és az új részek teljesen elkülönültek, elidegenedtek egymástól. Ma már a várospolitikusok, helyesen, abban látják a megoldást, hogy az évszázadok át fejlődött települések egy részét — amit lehet — rekonstrukcióval kell védeni, illetve új elemekkel, folyamatosan, dinamikusan a régít fejleszteni.

Persze, az ideális körülményeket, kívánalmakat könnyebb megfogalmazni, mint véghez vinni. Hiszen egy város örökösen fejlődő, élő organizmus, és mindegyik település csak adottságainak, sajátosságainak figyelembe vételével tud továbbfejlődni. Ezért is nem lenne célszerű a salgótarjáni példát népszerűsíteni Szegeden, vagy Pécsen, illetve fordítva. A sajtós megoldást minden városnak magának kell megtalálni. Ehhez a felfedezéshez az is szükséges, hogy egy város szellemi erőit, tehetségeit állandóan mozgósítsa. De miben példászerű az egyik Hild-díjas város, Eger fejlesztése? Hadd idézzek az országos szervek véleményéből.

„Eger az elmúlt két évtized alatt kilépett eddigi zárt, kisvárosi életéből, és harmonikus középvárossá alakult. A fejlődés általános tényezői: a műemlékben gazdag belváros felújítása, valamint az új ipari és lakóterületek átgondolt telepítése és felépítése. Az ipar fejlődését megfelelő szintű városépítés követte. Más magyar városokhoz hasonlóan, új városrészek jöttek létre, amelyek jól kiegészítik és harmonikus városképet alkotnak a nagy értékeket képviselő történelmi várossal, a belvárossal. Eger vezetése az első

között ismerte fel, hogy az új városrészek építése mellett gondot fordítson a városközpont újjáélesztésére is. A történelmi városmag rekonstrukciója példája annak, hogyan lehet a történelmi értékeket megőrizni. Eger központja újjászületett, a lakások korszerű funkciót kaptak, tervszerű üzlethálózat alakult ki és a város nagy figyelmet fordított a zöldterületek kialakítására is. Olyan új tér jött létre, amely méltó párja a történelmi főtereknek, a Dobó térnek.”

Tehát az ilyen kitüntetés is mutatja, hogy társadalmunk figyelme a városépítés, az urbanizációs problémák felé fordul. Mert a mai ember a „hol éljen” mellett elsősorban azt nézi, „hogyan éljen”. Nemcsak otthon, a négy fal között, hanem az utcán, a tereken is keresi az elfogadható, esztétikus körülményeket. Az urbanizációt feltételekhez köti. Ez pedig: a városi ember és a környezete közötti egyensúly. Néhány nap múlva, november 8-án, a városrendezési világnapon mindenhol elsősorban arra keresik a választ, milyen legyen az ember környezete, ahol él. A kérdés nem ismeretlen, hiszen egykorú az ember történelmével.

Halász Miklós

Nagyjavítás Salgótarjánban

Megkezdődött a salgótarjáni ipari és kommunális földgázszolgáltatást ellátó vezetékhalózat és berendezések általános felülvizsgálata és nagyjavítása. Szombat hajnalban a Tiszántúli Gázszolgáltató Vállalat salgótarjáni, szolnoki és budapesti kirendeltsége, valamint a gáz- és olajszállító vállalat 83 szakembere kezdte meg az ellenőrzést, s a fővezetéken és a kisnyomású hálózaton észlelt hibák kijavítását. A nagyjavítás idején 4787 salgótarjáni lakásban 62 bölcsődében, óvodában, iskolában, orvosi rendelőben és

A szó ereje

A szavak erejéről sokan beszéltek már. Talán még többet irtak róla. Most magam is hasonlóra vállalkozom, jóllehet, éppen azt szeretném elmondani, hogy sokszor úgy érzem és tapasztalom: lassan elfeledünk a szavakban bízni.

Számomra a szóban fontosabb a hang, mint a betű, a kimondott szót többre tartom a leírtánál. Az emberi kapcsolatokban, a szerelemben, a barátságban, a társas életben — s a munkában is — nagyobb értéke van a kimondott szónak, mint a leírtak. Kivételt képeznek az adásvételi szerződések, az előnyt szaglászó fogadkozások. Ilyen esetekben valóban célravezetőbb és biztosabb a betű. De az életben gyakran cselekszünk és szólnak önzetlenül, önszántunkból, saját akaratunkból. Miért ragaszkodunk mégis annyira az íráshoz? Miért kapaszkodunk úgy a leírt szavakba, mondatokba? Miért nem bízunk a hangokban is? Miért nem teszünk gyakrabban próbát: sokszor egyetlen igaz, jól megválasztott szó többet ér megannyi üres, erőtetett mondatnál.

Nem vettem volna kezembe a tollat, ha nemrég nem lettem volna hivatalos meghívott vendége egy „spontán, meghitt hangulatú, bensőséges” vállalati ünnepségnek. Az összejövetelre azért került sor, hogy egy járnai alig képes embernek átadjanak egy mozgást könnyítő ajándékot. Az ajándék meglehetősen nagy értéket képviselt, a megajándékozott aligha gondolhatott arra, hogy azt maga, saját erejéből és zsebéből vásárolja meg. Az ajándék ettől még értékesebb lett, mondhatni, felbecsülhetetlen. Nem szándékozom — még gondolatban sem — kétségbe vonni a vállalati kollektíva önfeláldozását, emberségét, ahogyan a közösségi összefogás erejét sem vitatom. Viszont ellenkezem azzal a tévhittel, hogy az önfeláldozás, a segítőkészség kifejezésére előre megírt ünnepi beszédek, meghívókkal körülövezett, „meghitt hangulatú, bensőséges” ünnepségek szükségesek. Ha ajándékot adunk, ha a „szocialista közösségi tudat” birtokában segítünk valakinek vagy valakiknek, ékeesebben beszél helyettünk a tett. A szerencsétlen fiatalembernek, vagy a mozgásképtelen lánynak a toloszék, vagy az autó mellé elég lenne néhány emberi szó: Becsülünk és szeretünk, szükségünk van rád, az ajándékot használj egészséggel! A megírt, és a papírból fel sem nézve elmondott ünnepi beszéd e néhány szónál lényegesen kevesebbet mond. Sőt, én úgy érzem, s erről meggyőződtem a megajándékozott testi fogyatékoságára, szerencsétlenségére akaratlanul, de metszőn ráébredtettem ünnepeit arckifejezése is, hogy a burjánzó, szépen gigandolt, hosszasan keresgélő szavak valahogy devalválták az ajándék értékét. A társadalmi megmozdulásban részt vevő szocialista brigádok naplóiba bizonyára bekerült az ünnepi beszéd néhány részlete, egy dosszi-

éba pedig nyilván a teljes szöveget is „iktatták”.

Ideje lenne ráébrednünk, valahol megragadtunk, tovább kellene lépünk! A társadalom, amelyben élünk, nap mint nap igazolja önmagát, szónál is ékeesebben: a termelőmunka sikereivel, a különböző segítő szándékú és segíteni akaró elképzelések sorával, az előrehaladás esetleges kudarcait is vállaló tettekkel.

A gondolatok talán megenged némi kitérőt. A szerkesztőségbe, nagyrészt a Posztaláda rovat címére érkező levelekből kitűnik: az emberek egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a leírt szavaknak, a hivatalos értesítéseknek, fogalmazványoknak. Saját gondjaik orvoslására megbízhatóbbnak érzik az esetenként jogszabályokkal, állásfoglalásokkal, rendeletekkel körülbástyázott „hivatalos” véleményt, mint a szóban előlegezett tettet. Egy olvasónk tolat fogott, hogy tudassa velünk, az élelmszerületben ráesett lábára a kassza ajtaja. Közélebről is megnézte, s megbizonyosodott róla, hogy a majdnem csonttörést okozó baleset azért következett be, mert „meglazult a zsanér”. A olvasók levelei soha nem kerülnek olvasatlanul a szemétkosárba, sőt egyáltalán nem jutnak az „ügyintézés” e felettebb kényelmes sorsára, mégis elgondolkodtató: „zsanérugyben” is hivatalosan kell folyamodni? A példát kapásból folytatnám tovább, ám úgy gondolom, felesleges. Az előbbi kérdésre viszont nehezen tudnék válaszolni. A szög és a kalapácsütés, elvont síkra transzponálva, a panaszok orvoslása nem képzelhető el azonnal és helyben? Még „zsanérugyben” is (a zsanér helyébe számtalan más szó behelyettesíthető) papírra, „hivatalos” segítségére van szükség? Igen is és nem is. A józan ész azt mondja, nem, a gyakorlat sokszor az ellenkezőjét.

Ha a hivatalos vélemények, az ünnepléses szónoklatok, a mondatszövegek a mindennapi életben „víz alá szorítják” a szavakat, az mérhetetlen veszéllyel jár. A vezető állással összefügg a közéleti szereplés is, a felelős beosztásnak velejárója, hogy az ember időről időre nagyobb közösség előtt is véleményt mondjon. Most már ideje lenne ezt papír nélkül tenni, főként a „bensőséges hangulatúnak” jelzett összejöveteleken, s a mindennapi tettek során. Aki ugyanis körömszakadtáig az íráshoz, betűre fordított mondataihoz ragaszkodik, megelégedezik egy fontos dologról. Elfelejt hallgatóinak arcára, szemébe nézni. Így mondatai hatását sem tudja igazából mérni. A szónak így elvesz a legfőbb funkciója, megfosztjuk kapcsolatteremtő erejétől.

Elszegényített szavainktól, frázisokba merevített mondatainktól ne várjunk sokat!

LADÁNYI ZSUZSA

MSZBT-nap a Szegedi Állami Gazdaságban

Tegnap, szombaton egész zottsága és a gazdaság tagcsoportja szervezésében. Erre eljöttek szovjet komszomolista fiatalok is. Gariné Csanádi Mária, az MSZMP járási bizottságának osztályvezetője nyitotta meg az ünnepi tanácskozást, majd Gósi János, a Szegedi Állami Gazdaság MSZBT tagcsoportjának ügyvezető elnöke értékelte az elmúlt évi munkájukat. Szó esett a gazdaság termeléséről is, Pásztói Lajos igazgató ismertette tevékenységüket és eddigi eredményeiket.

Etilénprogram, oreburgi gázvezeték, timföld-alumínium egyezmény, kőolajimport, zöldség-gyümölcs áruszállítási szerződés voltak a főbb témái a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem gazdaságföldrajzi tanszék vezetője, dr. Antal Zoltán előadásának. A hallgatók átfogó képet kaptak a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok jelenlegi helyzetéről, s a továbbfejlesztés lehetőségéről. Az ünnepi tanácskozás résztvevői megtekintették az állami gazdaság halastavait. Ezután a tagcsoportvezetők tájékoztatták egymást a munkamódszereikről, s meghatározták a további feladataikat.

Tiltakozások a neutronbomba ellen

A világ népeinek békét követelő százmillióival együtt ad hangot fálvaink és városaink lakossága az új tömegpusztító fegyver, a neutronbomba elleni mélyesleges felháborodásának. A gyárakban és a mezőgazdaságban dolgozók munkahelyi gyűléseken, brigádatkezelteken mondtak nemet a hamisan „humánus” fegyvernek nevezett neutronbomba. A Hazafias Népfrent bizottságai, az ifjúsági és más társadalmi szervezetek rendezvényein több százezren tettek hitet a béke mellett, s fejezték ki tiltakozásukat az új tömegpusztító fegyver ellen. A debreceni, a pesterszabéti és másutt tartott nagygyűléseken elfogadott nyilatkozatok a vilálg valamennyi népének biztonságát és békés jövőjét szolgáló fegyverkorlátozást és leszerelést szorgalmazták.

A szolnoki MÁV-kórház és rendelőintézet dolgozói tiltakozásukat így fogalmazták meg: Mi, akik hivatásunknál fogva az emberi egészség megővésén munkálkodunk, mélyesen elítéljük az Egyesült Államok kormányának a neutronbomba kifejlesztésére és gyártására irányuló szándékát. Hasonló tartalmú tiltakozást küldtek a győri Rába Vagon- és Gépgyár és a Szerszámgyépipari Művek több gyáregységéből.